

ՄԵԼԿ

Տարեկան դիմը 10 բուլլի, կէս տարվանը 6 բուլլի.
Ամսական համարները 5 կոպէկով.

Թիֆլիսում գրքուսումնական խմբագրատան մէջ.

Թիֆլիս. Тифлисъ, Редакция «Мелкъ».

Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».

Տէլէֆոն № 258.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(առաջիկայի հաւան օրերէն).

Գործարարութիւնը ընդունվում է ամէն լուրով.

Գործարարութիւնների համար վճարում են

Իւրաքանչիւր տարեկան 10 կոպէկ.

Տէլէֆոն № 258.

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԹՐՈՒՆԻ

Երկարատեւ և ծանր հիւանդութիւնից յետոյ, հոկտեմբերի 28-ին Թիֆլիսում վախճանվեց

Ն Ե Ր Ս Է Ս Դ Ե Ի Թ Ե Ա Ն

որի մասին նրա ամուսին Սրբուհի Ումիկ-Գալստիան իր մահերից երեսներով յայտնելով իր անմահացած ամուսնու կորուստը ազգականներին և հանգուցեալի յարգողներին, խնդրում է չնորհ բերել յաղարկատարութեան կիրակի օր, նոյեմբերի 2-ին, իր բնակատանից՝ Արսենայնայա փողոց, տան № 2, դէպի վանքի մայր-եկեղեցին, իսկ այնտեղից դէպի Խոջիվանքի գերեզմանատուն:

Ամբիճը ամենայն օր, երեկոյան 6 ժամին:

2—3

Թովանէն Սարգսեան Տէր-Սարգսեան և Ալեքսանդր Սարգսեան Լիւթինեան ցաւօք արտի յայտնում են իրանց ծանօթներին և բարեկամներին՝ առաջին թանգազին և անմահացած ամուսնու, իսկ երկրորդի մօրաքրոջ:

ԹԱՄԱՐԱՆ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ ՏԵՐ-ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ

մահը, որ տեղի ունեցաւ ծանր և երկարատեւ հիւանդութիւնից յետոյ: Ամբիճը շաբաթ, երեկոյան 6½ ժամին, իր սեփական տան մէջ, Մուշաթիքի փողոցի վրայ, Յուդարկաւորութիւնը՝ կիրակի, նոյեմբերի 2-ին, առաւօտեան 9½ ժամին դէպի Թանգազին ա. Առաւօտածին եկեղեցին (Միքայէլեան փողոցի վրայ, բնակարանի դռան յարկի մօտ):

1—2

ԲԱՆԱԳՐԱԿԱՆ

Գաղափարական տեսութիւն. — Ներքին Տնտեսութիւն. Մի նոր թերթ. Յիշողութիւններ միօրեայ վիճակագրութիւնից. Նամակ Շուշուց. Ներքին լուրեր. — ԱՐՏԱԿԱՆ ՏԵՐՍԱՐԳՍԵԱՆ. Հեռաւոր Արեւելում. Ինչ է կատարվում Մակեդոնիայում. — Արտաքին լուրեր. — ՊԱՆԻՆ ԱՌԻՐՈՐ. Մանրանկար. — Հեթանոսութիւն. — ՅԱՅԱՐԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԵՐՍԱՐԳՍԵԱՆ. — ԲԱՆԱԳՐԱԿԱՆ. Հայ կեանքէն:

ԲԱՆԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԷՆ

Ամսաւոր բժիշկ մը. — Մոռացուիլը ու չը մոռացուիլը:

Վանեակ, նոյեմբերի 1-ին

Ամբիճը ու գիւնը զոր նախորդ նամակովս կը յիշեցնէի Գոլթէն մեղի բերաւ ի միջի այլոց նաեւ բժիշկ Խորատանեանին մեանկումը լուրը: Այդ մահը պատահար մըն է Վանքի բնակիչներուն համար: Զի՞ք ըսէ՛ք՝ «այսօր» այլ՝ «բնակիչներուն»: Հայուն կեանքը յոյն, թիւրքը վատանութեամբ կը դիմէին հայ բնակիչին, զոր սովորներ և մտանաւոր մեծարանքով կը պատմէին, իբր աղքատական բժշկական պատմութեամբ իրենց ալ ազգութիւն և կրօնը չունէի, նման գերբնականութիւն:

Միայն ի Խորատանեան բժիշկական մեծ հեղինակութիւն մը կը համարուէր, և իրաւամբ ար. Ամենածանր վիճակի մէջ դանդաղ հիւանդը, երբ Խորատանեանին իր անկողնին ըսով տեսնէր, ալ յուսովից կը չնչնէր: Բայց մեր երկիրը բժշկական հեղինակութիւնը բացաւ արութիւնը պէտք չէ բաժնի եւրոպական իմաստովը առնել: Երեկի բժիշկը ան է, որ ընթացիկ հիւանդութեանց արտաքինութիւնը կրնայ առանց մեծ սխալումի ընել: Թիֆլիսի չի չիթեր ջերմին հետ, շաբաթաւոր կը դաշտակէ, և ամէն բալաղէմ հաղորդող անոյց մահուան չի դատապարտէր, իբր բարակ ցաւ բռնուած:

Ու ըսեմ որ, Եւրոպայ յաճախագէտ երեքող եղական արտաքին, Թիւրքիոյ մէջ չեն յայտնուելու: Աւելի ճիշդ պիտի ըլլայ ըսել՝ Գոլթէն մէջ, Ու՛ր գիտէ թէ Հայաստան ինչ հիւանդութեան

ԲԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՐՍԱՐԳՍԵԱՆ

Հեռաւոր և Մերձաւոր Արեւելի դէպքերը այնքան զրուել են ընդհանուր ուշադրութիւնը, որ քաղաքական ուրիշ երկրային լուրեր չեն ընկնում: Եւրոպական պետութիւնները զբաղված են մի շարք արտաքին և ներքին խնդիրներով, որոնք ունեն միջազգային նշանակութիւն:

Անգլիան, որ ըստ երևոյթին շատ խաղաղ է և կարծես հանգստանում է իր ար-

թիւն կը ճարտելի: Արտաքին հիմակ Գոլթէն ալ կը ճանչցուի, բայց անգլիկ երկրը դեռ առանձնա մը կը համարուի: Սակայն, եթէ հոն ալ ճանչցուելու որ ըլլայ, օգուտը, հետեանքը՝ Գոլթէն այսպէս, թէ այնպէս հնարաւորութիւն մը կըրի արտաքին լուրեր իրան հերձման գործողութեամբ մը, իր բժիշկական գործողութեամբ մէջ իր պատկանողական գիրքը անխախտ կը պահէ: Նոյն օրերէն ի վեր Վանքի է մահուան իր աւարտ ան իմաստասիրութեան վերջին պատմութեամբ մեր երկրին համար, թիւրք իշխանութեան ներքե:

Գոլթէն թէ քաղաքականութեան վրայ առաւելում թիւններ կը վայելէ, բայց, գիտութեան բարձրագոյն կենտրոն մը չէ: Խորատանեան ուսուցչական էր բժիշկութեան գիտականական վարժարանին, ասկայն ուրիշ և է բժիշկ և ընդունակ էր անոր վարժապետութեան կատարել իւր առանց շատ զգալի անպատեհութեան մը: Ողորմելի վարժարան մը, Թիւրքիոյ մայրաքաղաքը բժիշկներուն ինքնազարգացման ու է դիւրութիւն չընծայէր, ինչպէս չընծայէր գիտութեանց ու է մէկ ճիւղը մշակողին: Զր ինչնք գերադասուող և գրականութիւնը: Խորատանեանին մեծ պատիւը այն է, որ ջանաց ինքզինքը չենթարկել միջավայրին ազդեցութեանը, ինչպէս որ հնարաւոր էր: Այնպէս որ մը եղաւ, ինքզինքը շարունակ կատարելագործելու հետամտեցաւ: Այդ բժիշկը, զոր հիւանդները ճեպքէ ճեպք կը խնայէ, այդ բժիշկը բաւական չը համարուի իր վայելած համար, միշտ նորութեանց ետեւ կըրկար, իր պարտականութիւնը խնայողութեան կատարելու համար: Բժիշկական գիտութեանց հանդէսները և գրքերը կը ստանար, ու իր պարտաւոր ծանօտանքները կը նուրբէր կարգաւոր և նոր բան սորվելու:

Թիւրքիոյ մէջ մտաւ վրայ կրնան համարուի

րիկական պատերազմից իտոյ, ամենեւին ընած չէ և մի առանձին եռանդով գործում է, աշխատելով վարձատրել իրան մանիւս միւս կողմից սառակ ոգևորված այն կորուստների փոխարէն, որ նա ունեցաւ պատերազմի ժամանակ, երբ ուրիշ պետութիւններ աջակցեցին ձեռք բերել արդիւններ և արտաքինութիւններ իրանց համար: Անգլիան ուշի ուշով հետևում է պետութեան զեպքերին և պատրաստվում է արագութեամբ ձեռք բերել Թիւրքիայում, սկսել է հակառակ շարժումներ: Զինատեսուում, փորձեր է առնում Գորակատեսուում և Զարգացող քաղաքականութեամբ կարողացել է զինաթափ անել իր բնական հակառակորդներին, շահելով նոյն իսկ նրանց աշակերտներ իր գործերում:

Ամերիկան սկսում է աւելի ու աւելի խօսեցնել իր մասին արաբերէն քաղաքականութեան մէջ: Եւ Հասկանալի է թէ ինչու: Ամերիկայի արդիւնազորութիւնը ընդարձակվել է և նա որոնում է նոր և նոր վաճառանքներ իր ապրանքների համար: Այդ պատճառով նա ոչ պակաս քան Եւրոպայի և Անգլիան նշանակում է, որ Հեռաւոր Արեւելքը չնկնի որ և է պետութեան բացառիկ ազդեցութեան տակ, այլ ինչի ազատ ընդհանուր մրցման համար, իսկ այդ մրցման մէջ նա մեծ յոյս ունի, որ առաջնակարգ տեղերից մէկը իրանը կը յիշի: Միայնակ նշանակութեան համար մեծ նշանակութիւն է ստացել Մեծ Ուղիւնային և նա իր վրայ է վերցրել Գոլթէնային ջրանցքը իրադարձելու հակառակ ծրագիրը: Առաւելեան և Մեծ Ուղիւնային միացման հարցը Գոլթէնային ջրանցքի միացումը, մերձակայ ժամանակին հարց է: Վերջին հետազոտները ցոյց են տալիս, որ Միացեալ Նահանգների կառավարութեան աջակցել է այդ ջրանցքի վերաբերմամբ ծագած քաղաքական խնդիրները: Հեռացնել և գործողութեան կատարեալ ազատութիւն ապահովել այդ խնդր ձեռնարկութեան համար:

Իբրեւմիսիան իր առաջ ունի մի շարք խնդր հարցեր, որոնք հերթական բնուորութիւն են ստացել: Նրանցից մէկը առաւելեան դաշնագրի հարցն է, որին Գոլթէնային շատ մեծ նշանակութիւն է տալիս: Գոլթէնային պէտք է վերանորոգել իր առաւելեան դաշնագիրը Ռուսաստանի հետ և անկասկած պէտք է աշխատել օգտ-

Խորատանեանին օրինակին հետեւող բժիշկները, մտանաւորապէս երկուստեք բժիշկները մեծ մասամբ անհոգ են յառաջագիտելու: Ու զգալիութիւն մըն է, որ մտաւորական այս ծաւալութիւնը կը յայտնուի մտաւորականներու ամենատեսուող մեծամասնութեան մէջ: Բժիշկին հետ վարժապետային ալ, եկեղեցականային ալ, հրապարակագիրին ալ, արհեստագէտն ալ, զրազման ալ բաւական կը համարեն ինչ որ օգտված են: Այս անհոգութեան գլխավոր պատճառը այն է, որ ժողովուրդը արժանիքի և արժանիքի միջին գնահատմանութիւն ընկել անհոգութեան պատճառով: Բայց այս տեսակ մը եթէ թիւրք հրճուանքը զգալու համար, մարդ պէտք է թիւ մը փիլիսոփայ, թիւ մը բանաստեղծ ծնած ըլլայ, ու՛ր կըրճ մըն ալ օժտուած:

Խորատանեանը հաւանութեան օգնութեամբ մը ծնած ըլլալու էր, եթէ արիւնի ժառանգութեան օրէնքները ճշմարիտ կրնան համարուիլ, կամ գոնէ բոլորովին չեն օտեր: Իր հայրը՝ Խորատանի Գեորգի Ամիրան՝ խաղաղասէր մարդու մը համար թողած է, այսինքն՝ զոգնութեան մը: Այդ ամիրան շատինքն անուան է, բայց իր յիշատակը տակաւին Գոլթէնային մոռցուած չէ: Հանրային ամեն գործի մասնակցած է: Մեր յառաջագիտութեան և անհոգութեան մին կը համարուի: Եւ օտակայ, իր գաւազը իր անուան չը կցնց հանրային ու է գործի: Իսկ բժիշկ անոյ:

Բայց ոգևորութեան գիտութեան համար:

Ազգային գործերու համար բժիշկ Խորատանեանին անտարբերութիւնը ուշադրութիւն գրաւող պարագայ մըն է: Հանրային կեանքի օրինակ մարդու մը այդ գաւազը, Գորիզ զրկուող անհոգութեան հայ անտարբերութիւն էր: Եւ օրինակ թուականի մը Քրանտական երկրում կը գտնուէր: 1848: Ու Գոլթէն կը վերադառնար մեր մտաւորական վերածնունդի արեւմտեան Միւլդեա Վոր գաւազը: Գորիզին իբր պարզ մասնագէտ մը կուգար և մասնագէտ կը մնար, անգլիկ հետնայինը նոր օրերուն մը, որ Եւրոպային իրենց հետ կը բերէր ոչ միայն գիտութեանց պայքար մը, այլ և գաղափարներու միջեր մը, ու՛ր հանրային կեանքի մէջ գործելու խանդ է կրէր: Հետզհետեւ ունեցանք ի միջի այլոց և Սերվիլէն Ռուսինեան, Մերքին, Կիշմալեան, Թիւրքալեան, որոնք եթէ բժիշկ եղան՝ եղան նաեւ գրական մարդեր ու հանրային կեանքի գործնական մասնակցողներ:

Մեր մէջ հանրային գործիչ-բժիշկները խղճամիտ աշխատողներ եղան, միշտ վայելելով բարոյական մեծակալ դիրք մը: Բայց ամենքն ալ իրենց ասպարէզին մէջ վնասուեցան, ու իրենց անհատական կեանքին մէջ մեծամեծ գործողութիւններ կրեցին: Իսկ իրենց հանրային կեանքին պատճառաւ:

Բայց երջանիկներ կամ զգալիներ, վնասվածներ կամ յաջողութեամբ յղափարածներ, ամենքն ալ գերազանց գացին կամ պիտի երթան, ու միակ յիշատակը, զոր կը թողնեն՝ հանրային գործն է: Ռուսինեան չի մոռցուի, և իր դէմքը օրէօր աւելի գեղեցիկ ու մեծ կը պատկերանայ նոր սերունդներու աչքին: Թիւրքալեան ալ իսկ չը մոռցուի, ու պատմութիւնը արդէն աղւոր էլ մը կը պահէ իրեն: Խորատանեանին չիթեր փնտռող մը պիտի զրաւնուի:

Ուրբաթ, հոկտեմբերի 31-ին, Վովկանես
Գիւղումանասական ընկերութեան շինութեան
մէջ, այդ ընկերութեան յանձնարարութեամբ
կաթնաստանութեան ինտարուկաօր Սողոմոն
նեան իշխիւր սխառեմիւր սեպարատորով՝ կաթ
սեբը զատելու փորձեր կատարեց: Փորձեր
ցոյց տուին, որ իշխիւր սխառեմիւր սեպարատոր
ամուր կազմութիւն ունի, իժամանակ երբ պար
զօւթեմամբ հեշտ կարող է գործածական դառ
նալ մեր երկրի գիւղական աղքատներու կեանքին:

[illegible]

ընթացումը Բիշ Ժամանակից յետոյ նորագործութիւնները կը իրենց հետեւեալ ընկերութեան բնական-
առաջնութեամբ համարուին ներկայութեամբ
համաժողովուրդէն համար այս նորագործութեան
յաջողութիւնը կազմութեան և գործա-
ծութեան հետ նորագործութեան և նոր նը-
պաստակով կատարելու համար ինտերնացիոնալ
Սոցիալական Կոնգրէսի 1904 թուականի ըն-
թացքում Գիւլպետական ընկերութեան
կողմէից կազմակերպի Կոնգրէսի զանազան տե-
ղերը:

Թիֆլիսի քաղաքային բժշկական-սանիտա-
րական խորհուրդը իր վերջին նիստում, որ
տեղի ունեցաւ հոկտեմբերի 30-ին, ընկնից
քաղաքային բաժնէրէօլոգիական լաբորատորի-
այի Կիմիկոս հարցը Խորհուրդը ուղղութեամբ
հաւանութիւն տուցի բաժնէրէօլոգիական լա-
բորատորիայի բացման նախագիծին, կարծիք
այայտարարելով, որ ցանկալի է այդ նախագիծը
չաւանդ իրագործելու համար՝ բանալ լաբորա-
տորիան կից այժմեան քաղաքային ջրմիկան
լաբորատորիային, որ նշանաւոր չափով կը
պահպանեն ծախքերը:

Ջրանկողմութիւնից ազատող ուստիան ըն-
կերութիւնը միջնորդութիւն է յարուցել կա-
ռավարութեան առաջ, որով խնդրում է մեղա-
նել պետութեան տարրական և միջնակարգ
երկու տեսի ուսումնարաններէ ուսուցման
պարտաւորական ծրագրի մէջ լոգալու և թիւ-
վորելու դասեր, ուր միայն այդ նստարար է
կատարել:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՌԱՒՈՐ ԱՐԵՒԵԼԻՈՒՄ

Փոխադարձ դարմանք. Մեր ընթեր-
ցողներին արդէն յայտնի է, որ Ռուսաստանը
վերջին օրերը երկրորդ անգամ գրաւեց Մուկ-
դէն քաղաքը Այդ վարմունքը, «Times» լրա-
գրի ասելով, մեծ դարմանք է պատճառել չի-
նական կառավարութեանը: Այս-Վուստան-
այինքն Չինաստանի արաւաքի գործերի մի-
նիստութիւնը պաշտօնագրէ յայտնել է իր այդ
դարմանքը ուսուցիչ գնահատելու Ռուսաց գնա-
պանն էլ իր կողմից դարմանք է յայտնել,
որ Չինաստանը չէ կատարում Ռուսաստանի
վերջին պահանջները: Այդ պահանջներից մէկն
էլ այն է, որ Մանչուրիայի մայրաքաղաքում
Մուկդէնում չինական գնահատելու օգնական
նշանակվի մի ուսուցիչը:

Գատերազմ պէտք է յայտնել. «Kobe
Chr.» թերթը յայտնում է, որ ուսուցիչական
կան բանակցութիւնները չեն կարողանում
բարձրել իրենց գրութիւնը Հեռուր Արեւել-
քում: Այդ երկուսը առիթում է Սոցիալային
պարտաւոր լինել ազգային համար: Թէ նա-
ւորաններում և թէ զինուորական արհեստա-
նոցներում տնտեսային աշխատանք է տրուում
Այդ մի և նոյն ժամանակ, հոկտեմբերի 9-ին,
կոմս Տաթար-Պոլի-Կայի կուսակցութեան 11
անդամներ ներկայացել են պետական արեւմտ
կոմս Գառաւորին և իրանց կուսակցութեան
անունից յանձնել են մի յայտագիր, որով պա-
հանջում են օր առօր պատերազմ յայտնել
Ռուսաստանին: Գառաւորը՝ յանուն հայրենա-
սիրութեան և անտեսական շահերի պաշտպա-
նութեան:

Ո՞վ պէտք է օգնէ. Քաղաքական ներկայ
պայմաններում չափազանց պատասխանատու
մի գործ է ընդհանուր խաղաղութիւն խանգա-
րելը և պատերազմ սկսելը: Այդպիսի պատաս-
խատեալութիւնից խուսափելու համար միջա-
կից պետութիւններից իւրաքանչիւրն աշխա-
տում է խաղաղ ճանապարհով պաշտպանել իր
չափերը: Բայց ինչպէս երևում է, այդ ճանա-
պարհը չէ կարողանում հետաքննել Հեռուր
Արեւելքի գլխին հաւաքված օս ու մութ ամ-
պերը Միւսն է պատերազմը:

Այդ տեսակետից, ասում է «Kobe Chr.»
թերթը, չափազանց լուրջ դրութիւն է առաջ
եկել Եւրոպայի համար: Ռուսաստանը հրա-
ժարվում է հեռանալ Մանչուրիայից և մի և
նոյն ժամանակ չէ ուղղում պատերազմ օգնել...
Ուրեմն մնում է, որ Սոցիալական օգնէ պատե-
րազմը...

ԴՆԵ Ե ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ ՄԱԿԵՐՈՒՄԱՌՈՒՄ

Թիւրքի տն Կատարական է. Սուրբական
Թերթերի վերջին տեղեկութիւնները հաղոր-

դում են մի շարք մանրամասնութիւններ, որոնք
ընտրւում են Թիւրքիայի համաժողով քաղա-
քաւարկված բարենորոգումների ծրագրի վե-
րաբերմամբ: Թիւրք կառավարութիւնը բաւա-
կան խորատու տնտիւ պատասխանում է ուսու-
ցարական յայտագրին, թէ անկարող է ըն-
դունել վերահսկողութեան կէտը:

—Բ. Դուրը մասնակցի է անում, ասում է
Վիլհելմի «Zeits» լրագիրը, որ դատաւանա-
կան և Ֆինանսական բարենորոգումներն արդէն
իրագործված են Բուսնիայի վիլայէթում:
Բացի դրանից ամեն տեղ, բացի Մանսուրի
վիլայէթից, կազմակերպված է ժամադրման
գործունեայ անդամներով, որոնց վրա իշխա-
նաւոր են նշանակված եւրոպացի օֆիցիւրներ:
Այդ պատճառով Բ. Դուրը իրան իրաւունք է
համարում մերժել անպարկէշտ վերահսկողու-
թիւնը: Նա կարծում է, որ հիւպատոսների
հակադրութիւնն էլ բաւական է...

Ռուսաց «Hob. Br.» լրագիրը իր կողմից
այդ տեղեկութեան վրա աւելացնում է, որ
Վիլհելմի քաղաքական շղջանքում այն հա-
մարձակ է տրուում, թէ մեծ օրերս Ռուսաս-
տանն ու Աւստրո-Ունգարիան կարող
զարկաւթիւն են անելու թիւրքական համար-
ձակութիւնը կտրուելու համար: Վիլհելմի
յոյն ունեն, թէ ուղիքներ վերջի վերջոյ պէտք
է դիմանալ:

Մեր Ժ. Մ. Մուկդէնական բարենորոգում-
ների շուրջը կատարվող բանակցութիւնները,
տարբեր գոյնքով են նկարագրվում ընթացիկ
մամուլի էջերում: Մի քանի թերթեր մեզմ
ձեռք յայտնում են, թէ Թիւրքիան աշխատում
է խուսափել վերահսկողութիւնից: Մի քանիսն
էլ պնդում են, թէ քաղաքական մերժումով է
է պատասխանել ուսուցարական յայտա-
գրին:

—Բ. Դուրը, գրում է գերմանական «Lok.
Anzeig» թերթի թղթակիցը Կ. Պոլսից, միան-
գամայն օրոյ ձեռք արտայայտել է իր մերժա-
ղական պատասխանը: Նա բոլորովին մերժում
է նախագիծը Ա. և Բ. կէտերը: Միայնակ կէտերի
մասին էլ յայտնում է, թէ ինչ որ կարելի էր
արդէն արգելաւ: Գետութիւնների ցանկու-
թեամբ նա հրաւիրել է նոյն իսկ եւրոպական
օֆիցիւրներին: Դրանից աւելի պահանջներ ընդու-
նեն անհարկն է...

Եթէ ճիշդ է այդ լուրը, այն ժամանակ պէտք
է եղարկանքի: Թէ Թիւրքիան մինչև այժմ
Մուկդէնիայում թափված արեւն ու կատա-
րված դադանութիւնները բաւարար չէ համա-
րում և բարենորոգումների ընդդէմ առկա գնա-
չաւ մութ գործեր անել կատարելու: Եւրոպա-
յան և իսլամ առաջ և ուղղում օտարի աչքից,
եւրոպական վերահսկողութիւնից: Իսկ միւս
կողմից պէտք է յուսալ, որ Ռուսաստանի և
Աւստրիայի նման երկու պետութիւններ ան-
հետեւ թողնելու չեն իրանց արգաւորի և
minimum պահանջները:

Ուրեմն յուսանք և սպասենք:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

—Հոկտեմբերի 22-ին Չէմբերլէն Բիւրոյից
մում արտաստանց իր վեցերորդ ճառը մա-
սային հարցի վերաբերմամբ: Այն միտինքը ա-
մենից անկի բնագիտական էր: Այն ժողովներից
որոնց մէջ Չէմբերլէն խօսել է վերջին պաշտ-
րի ժամանակ: Փողոթականութիւնների նախ-
կին միջնորդին յուսու համար հաւաքվել էր
անադիկ բազմութիւն—10,000 մարդուց աւե-
լի: Ըստ մեծի մասին Չէմբերլէնի ճառը կրկ-
նութիւն էր այն բոլոր ազգայնիցներ, որոնք
չաւ անգամ յիշված են պրոպագանդիստների
գաղափարը պաշտպանելու համար, միայն այս
անգամ Չէմբերլէն անկի կրճատ կերպով յար-
ձակութիւն էր գործում իր քաղաքական հա-
կառակորդների վրա:

—Միտինքական չափաւոր և յետադէմ մա-
մուլը չափազանց ուրախանում է այն պա-
տակաման առթիւ, որ տեղի է ունեցել հա-
րապետական կուսակցութեան մեծամասնու-
թեան մէջ: Վաղդէկ-Ռուսոյի միջնորդութիւնը
աբաղել հանդիսանալու պատգամաւորական
ժողովի ձայնակողման խմբի խորհրդակցու-
թեանը միջնորդական մեծամասնութեան օսն-
նաւորների հետ, նա ուղղվում է որպէս ա-
ռաւարդութիւն, ծարրակող ձայնակողմանների
ճնշումից: Սոցիալականական մամուլը յոյն է
յայտնում, որ պատգամաւոր իր վերջնաւոր ա-
ռանք օր և է ազգացութիւն թողնելու մեծա-
մասնութեան վրա: «Latere» և «Action» լր-
ագիրները խիստ կերպով յարձակվում են
Վաղդէկ-Ռուսոյի վրա, անուանելով նրան կղե-
ւորականների փրկիչ և հաւատարմակողմանների
զաւաճան: «Radical» ցանկով խոստովանում
է, որ մեծամասնութեան պատգամաւոր և լու-
ծումը զուգը կարելի է ապօրինակ յետա-
գել, բայց խուսափել նրանից անկարելի է:
Յալուրի օրէնքի վերաբերումը կը մնայ լոկ մի

օրէնքագրական տեսական աշխատանք: Գլխա-
րական ամէն մի թէթորմ անհարգ է կատար-
ածել հանրապետական մեծամասնութեան մէջ
եղած պատակաման պատճառով: Ընդհանրապէս
համար զրուցիւնը համարվում է շատ գծաւոր
և խնձկան: Նա առաջ կախված է այն հա-
մարձակից, թէ ինչպէս կը պահէ իրան Եւրո-
պայի օրինադրի վերաբերմամբ:

ԽՈՒՐՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Մ Ա Ն Ր Ա Ն Կ Ա Ր

—Նաւած խաչիկանի հետ խօսակցում էինք
—Գլխաւոր ինչ, դիմել ինչ խաչիկանը:
—Ինչ:
—Սո յանկարծ ինչից մեր ուսանողական
երկու ընկերներին, որոնց վրա մենք ծիծա-
ղում էինք: Կէնք նրանց ծիծաղի համար:
—Աղօցեանին և Մատուռեանին, նկատեցի ես:
—Այո, այո, վրա բերեց խաչիկանը և ժող-
ապոյ:

Աղօցեանը և Մատուռեանը մեր ընկերու-
թեան մէջ յայտնի էին ի միջի այլոց իրանց
օտարաբան ծիծաղով: Սոր անդի կուսակցութեան
օր և է ծիծաղալարժ տեսարան, կամ մէկը կը
պատմէր մի գուրաւոր բան, Աղօցեանը իւ-
կոյն չէր ծիծաղի և չէր մասնակցի ուրիշների
ծիծաղին: Ս. միայն շատ աչ, երբ արդէն բո-
լորը վերջացած կը լինէին իրանց ծիծաղելը:
Նա յանկարծ կը փոխվար և կը սկսէր ան-
զուպ կերպով հեռաւոր: Իսկ Մատուռեանը
կը ծիծաղէր, ինչպէս բոլորը, բայց ժամանակ
անցնելուց յետոյ նորից կը յիշէր ծիծաղալարժ
դէպքը և կը սկսէր ծաղաւոր:

—Ինչու յիշեցի Աղօցեանին և Մատու-
ռեանին, հարցրի ես:
—Սո յիշեցի, բայց արեւից խաչիկանը, մեր
կարգադրած նամակի առիթով:

Այդ այն նամակն է, որի մասին ես աշխար-
հել էի իմ անցեալ «Մատուռեանութեան» և որի
մասին խօսաւորել էի մի օրիչ անգամ խօսել:
Կատարում եմ խոստումս:

Նամակը Գարեհաստանից էր և կրում էր
գործի անուն: Կարգադրում և մանրամասն հա-
ցէն:

Նամակը երկար էր և ես կը բերեմ նրա մի-
ջի միայն մի քանի բնորոշ կէտեր:
Նամակագիրը բացատրում է մեր գրականու-
թեան մէջ յայտնի անունները: Նախաբան,
Նախադիմում, Արեւելք, Գաղական, Բաժ-
նի, Գոչեան, Աղայան, Գարեհաստան և ժամա-
նակակից երեւոտաւոր գրողները բոլորը դէն
են շարքում:

Անա ինչ է ասում նամակագիրը:
Անադարեան, Նախադիմում և Արեւելքի
անխնայ յարձակվում էին մեր ազգի պա-
կասեցիներին վրա և ի ցոյց համայն աշ-
խարհի վայր գցում հայի անունը: Գաղկա-
նեան իր ընդհանուր բանաստեղծութիւննե-
րով և Նախիջմանի բարբառով գրված եր-
կերով ծաղաւոր և գրեւելի հանդիսացրեց
ժամանակակից հային: Բաժնի իր «Պաշա-
տողի յիշատակարանով», Ուսկի Աղաւաղով,
Անմիջ վաճառքով, խաղաղականից իր հա-
մադրայիններին: Գոչեան իր «Հարցի խնդիր»,
«Ճիշդ», «Բողոք» և ուրիշ վեպերով էլ ողջ
տեղ չը թողեց հայ գիւղական իրականու-
թեան մէջ: Աղայան իր յիշողութիւններով և
յօդուածներով օտարերից շատերին: Գարե-
հաստան էլ բան չը մնաց, որ չը ծաղաւոր հա-
յութեան մէջ:

Անուանեալ նամակագիրը անցնում է ժա-
մանակակից երեւոտաւոր գրողներին և շարու-
նակում է նոյն ուղղութեամբ պախարակել
նրանց գրիչները:

«Մում համար է այս բոլորը, բացակա-
նում է նամակագիրը: Մենք մեր պակասու-
թիւնները լաւ գիտեցինք, գուցէ ուրիշ բան
տառեցէ: Ինչու ենք մինչև այժմ մենք մեզ
խաղաղական և ինչու ենք մեր պակասու-
թիւնների մասին խօսում: Ի՞նչ միջոցով մի-
զէնք չէ մեր դէմ, մի նիւթ չէ մեր պա-
տակարարութեան դէմ ուղղված:

Խաչիկան ձանձրանում էր ընթերցանու-
թիւնից, բայց և այնպէս շարունակեցից կար-
գալ նամակը մինչև վերջ:

—Վերջապէս, բացակաւնեց նա, բարձր էլ
հին ծանօթած առարկութիւններ, վաղուց դէն
գրված գաղափարներ: Չանձրալի է:

—Այո, ճիշդ է, նկատեցի ես, բայց այդպիսի
առարկութիւններ և գաղափարներ ժա-
մանակա-ժամանակ հանգէս են գալիս, կարծես
դիմաւոր, օրպէս գիւ...

—Որպէս զի, վրա բերեց խաչիկանը, հա-
տարակուսիւնը նորից ժամանակութեան ճառէ
տալ իր թէ անցեալ և թէ ներկայ գործողնե-
րին: Ինչու չէ նամակագիր պարտն նախում իր
չորհրդ: Նրա ընկալած անգղան, Գարեհաստա-
նում արդէն իրագործված է նրա իդէալը, այն-
տեղ ոչ մի ընդհանրապէս, ոչ մի կապած,
ոչ մի մեղակցում, ոչ մի մտքի պայքար չը
կայ: Միջոցով բոլոր աշխարհը, սկսած Նիկիի
պիւրից մինչև Սինայի և Թիւրքիայի ափերը,
մինչև Սոցիալայի ափերը, որ գնում է ինք-
նաշնորհութեան և ինքնաուսումնասիրութեան
ձանձրագրի, միայն մի մեծ միտ է անում:
Խաչիկանը լսեց, փաշք ինչ թալան օրէնք-
կում և յանկարծ ինչ գիտել իր յիշողութիւն-
ներով ուսանողական երկու ընկերների մասին:
—Ինչու յիշեցի Աղօցեանին և Մատուռեա-

նին, հարցրի ես, ինչ կապ ունեն նրանք ներ-
կայ նամակի հետ, ինչ առիթութիւն ունի նը-
րանց ծիծաղը այստեղ գրված լուրջ հարցերի
հետ:

—Բանը ծիծաղի և լուրջութեան մէջը չէ, բա-
ցաւորեց խաչիկանը, այլ երեւոթի ընաւորու-
թեանը: Եթէ Աղօցեանի ծիծաղը ուշադրած ծի-
ծաղ էր, այնպէս էլ այս նամակագիրը դատա-
ղութիւնները շատ ուշադրած և հետադիմ են:
Եթէ Մատուռեանի հետադիմները միայն աւե-
լորդ կրկնութիւններ էին, նոյնն էլ այս տե-
սակ դատողների տարակուսիւններն են: Նա-
մակագիրը անկապակծ լուրջ նպատակներ ունի
և ամենեւին ծիծաղի մասին չէ մտածում, բայց
նա շատ է յետ մտորել, շատ քիչ ծանօթու-
թիւն ունի թէ ընդհանուր և թէ մասնաւորա-
պէս մեր գաղափարման պատմութեան հետ:
Բայց ես եթէ կատակ անել նամակագրի հետ,
նրան մի հարց կը տայի:

—Ինչ հարց, հետաքրքրեցի ես:

—Անա ինչ, ասաց խաչիկանը: Եթէ բացա-
ւելը, ընդհանրաւոր և պախարակելը լաւ չէ,
ինչու նա, այդ նամակագիրը նոյնը անում է
մեր գործողների վերաբերութեամբ և այն,
ինչպիսի ժողովուրդը այժմ պարծենում է, նա
ուշադրում է ոչնչացնել:

Խաչիկանը ծիծաղեց և սկսեց դարձեալ թալ-
ան: Մենք խօսեցինք մի շարք հարցերի մա-
սին:

—Այդ այդպէս է, ասացի ես, բայց իրողու-
թիւնը մնում է իրողութիւն և Մատուռեանի
ծիծաղի նման հինը կրկնվում է, հին տար-
կութիւնը և գաղափարները դարձեալ ձեռ ա-
ռաւն են գրվում:

—Սո միայն մի բան գիտեմ, ասաց խաչի-
կանը, և անա իմ գիտեցածը:

Խաչիկանը սեղմեց իմ ձեռքը և տուեց բա-
րեկամական համարը:

—Ուսանողութեան ուխտը թող քաշվալիքի
մեջ: Ձեզ հետ է ձեզ ընկերը:

Խաչիկանը հեռացաւ:

Անցել է մի շաբաթ: Նորից նստած օրդանի
առաջ կարդում եմ գնահատան նամակներ: Ու-
րախ և ախար բարձրագործութիւններ: յալու-
րում են միմեանց:

Որքան հաճելի է կարդալ գաւառական խուլ
անկիւններից գրված նամակները: Երկիրը և
ժողովուրդը մեծ ու փոքր չափով արտայայա-
ված են նրանց մէջ: Անկեղծութիւնը և մտեր-
մութիւնը թողում են ձեզ:

Անա և ուրիշ նամակներ: Կան հետաքրքրա-
կաններ, բայց կան և անհասկանալիներ: Մուս-
եմ ասլիա ձեռքերում, ուղղում եմ նրանցից
օգուտ քաղել գործի համար, բայց չեմ կարո-
ղանում:

Իսկ ես ցանկանում էի այսօր իմ «Մանրա-
նկար» նիւթը վերցնել նամակներից, նրանց
մէջ գտնել կեանքի և նրա բնորոշ արտայայ-
տութիւնների պատկերներ և գծեր:

Ինչ են եղել իմ «Մանրանկարները»: Կեան-
քի և նրա արտայայտութիւնների նկարագրու-
թիւններ: Սո կանգ եմ առել այն գծերի և
երևութիւնների վրա, որոնք ունեցել են հաստ-
ապական նշանակութիւն: Նրանց մէջ պատ-
կերացել է մեր հիմնարկութիւնների և գոր-
ծողների ընթացիկ կեանքը, բնորոշ երևոթի-
ներով, որոնք կազմել են օրվա շարքը: Նեւ-
թը առել են ինչ անգամ անպատգամութիւն-
ները, անմիջական գիտազգութիւնը, մարդկանց
պատմածը, նամակներից հաղորդածները, այն
ամենը, ինչ որ ցայտնում է իր մէջ կեանքը և
նրա արտայայտութիւնները:

Նիւթը անապաւ է, օրովկան անապաւ է
կեանքը:

Հարկաւոր են և խոշոր նկարագրիներ, ըն-
դարձակ ծաւալով ուրուագծեր, օրաի դէ-
մանքներ և նշիւններ նուագներ:

Կեանքի արտայայտութիւնները բազմազան
են և նրանց նկարագրութիւններն էլ օւնին
մի շարք ձևեր:

«Մանրանկար» ցանկացել է անել այն, ինչ
որ կարող էր իր շղջանալու:

ՄՇԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲՈՒՍԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՔՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

31 հոկտեմբերի

ՇԱՆԽԱՆ. Ինչպէս ասում են, Իւստինկայ

ՈՒՐՄԻԱ. Անդրկական, ամերիկական, բո-
զբազան և կաթոլիկական միտքները փոքրի
միջոցով իրանց դասանանքների կողմնակից-
ներ գտան ասորի-բաղդապետներից: Ասորի
նեոստորականները, ուղղափառութեան միասնա-
լով, յայտ անեն զբանով առաջադասակ դաս-
նալ, բայց անհնարով ար օխալվել են, ակնհայտ
նեոստորականութեան դասնալ, յետ պահանջե-
լով ուղղափառ եկեղեցիները:

ԼՕԴԶ. Հիւսիսային նաւագնացութեան ըն-
կերութեանը բաժանմունք է բացել Հեռաւոր
Արեւելքի հետ առեւտրական յարաբերութիւնը
հեղատոյսերու համար:

ԼՕՆԻՍԻ. Լորդ Բոքերսոն հիւանդաբան թո-
քերի բարձրագոյնով:

Կ. ՊՕԼԻՍ. Ճիշդ չէ այն լուրը, թէ իտալա-
կան և անգլիական դեսպանները միմեան ընդ-
հանուր դարձնաւորութեամբ պաշտպանեցին բա-
րենորդումներին վերաբերեալ պահանջները:
Դերմանական և ֆրանսիական դեսպաններ
կողմից պաշտպանութիւնը չափազանց եռան-
դուն է եղել, սակայն անգլիական և իտալա-
կան կառավարութիւններն էլ բաւականաչափ
բացատրել են Ք. Դոմենի թէ այստեղ և թէ
նրա դեսպաններին Լոնդոնում և Հռոմում, որ
նա պէտք է ընդունէ բանակցող պետութիւն-
ների պահանջները բարենորոգումների վերա-
բերմամբ: Նշելով հիւսկոմի, երկուսն էլ, վերջին
ժամանակներու եկել են նոյնպէս այն եզրա-
կացութեան, թէ բոլոր մեծ պետութիւնները
համանախնայ են տալիս բանակցող պետու-
թիւնների գործունեութեանը: Այժմ Քիւր-
քիան համաձայն է ձգտում է համաձայնու-
թեան գալ վերջինների հետ, որպէս զի հնար
եղած չափ թեթեւեղութեամբ պահանջները Այնու-
ամենայնիս զեւ շատ ժամանակ կանցնի, մինչեւ
որ Ք. Դոմեն լիովին ընդունէ այդ պահանջները
և զրա համար անհրաժեշտ է ձեռք առնել յե-
տադարձ միջոցները:

1 Նոյեմբերի

ՀԵԼՄԻՆԳՅՈՐԸ. Վարձատրեց յայտնի պատ-
մաբան կամ Իրիէ Գոսկինին, որ հին ֆիննա-
կան կուսակցութեան գլխավորն էր:

ԲԵԼՈՍՏՈՎ. Հոկտեմբերի 31-ին, երեկոյան
քաղաքի կենտրոնում, Տիկոցկայա փողոցով անց-
նող ռուսական պետ Մեռնիկայի վրա երեք ան-
գամ գնդակ արձակեցին բազմամարդ հաւա-
քով ժողովում ներկայութեամբ: Ոստիկանապետը
վերաբերեալ է արձանդի: Գնդակը հասած է
Վերքը թեթեւ է: Ոճրագործը թաքնվել է: Կրան
կոտորուն կերպով որոնում են:

ՍՕՏԻՄ. Սարաֆովը կարողացել է Բալա-
րիա վերադառնալ պորուլիկ Իւանովի, չեքո-
զորցի Իւանովիչի և 65 հոգուց բաղկացած
կառավարման հետ: Կիւսնոնցիլում Սարաֆո-
վին ոգեւորութեամբ ընդունեցին: Սարաֆովը իր
մարզկանց բաժանեց երկու կամ երեք խմբե-
րի, որպէս զի խոյս տայ թիւրքերի աշխույժ
հակադէմութիւնի: Նրա ընկեր Պեարովը, որ ա-
ռանձին գնում էր ընկերների հետ, ենթարկ-
վեց թիւրքերի յարձակմանը և սպանվեց Կրա-
տովի չլիւնում: Սարաֆովի մի ուրիշ գործա-
կիցը՝ պորուլիկ Դեյչիկը նոյնպէս սպանված է:
Նոր եկած մարդիկ պատմում են, թէ անցեալ
ամառը ապստամբները կորցրել են 1200
մարդ: Այրված են 130 գեղը: Ազգաբնակչու-
թիւնը տարափելի աղքատութեան մէջ է և
աւարտափելի առնչումներ է կրում:

Խմբագիր՝ ԱԼԷՔԱՆԴՐ ԲԱԼԱՆՔԱՆ
Հրատարակիչներ՝ ՔԱԼԻՆԻՆԻ ՏԻՅՈՒՆԵԱՆ
ՅՍԱԿԱՆ ՄԵԼԻՔ-ԱԶԱՄԱՆԱՆ

ԲԱՅԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Աշակերտ ներկայ համարի հետ ուղարկվում
են մեր օտարաբանացի բաժանորդներին,
անցեալ տարիների նման, բաժանորդագրական
ըլանները:

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

(Գաղափար)

Թարգմանութիւն վրացերէնից
Հեղինակի պատկերով, համառօտ կենսագրու-
թեամբ և երկու նկարով:
Գինն է 5 կոպէս:

Դիմել Քիթիւնում Զաքարիա Գրիգորեանցի
Վոզկոսեան գրադատանոցը: 1-8

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁՈՒՄ

ՍՕՓԻՆ ԶԱՔԱՐԵԱՆ ԽԻՉԱՆԵԱՆ

Վերադառնալով ամառանոցից, ընդունում է
հիւանդներին 3-5 ժամը, Վերամիջօր-
կայա, № 16: 10-10

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս Ի Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ր Ա Ն
Երեքշաբթի, Նոյեմբերի 4-ին
Հայ Թատերադերձերի խումբը, բարեհաճ մա-
նակցութեամբ դերասաններ Մ. Փառանձեմի
կը ներկայացնէ:

ԱՆՍԵՂ ՄԵՂԱՌՈՐՆԵՐ

Կոմիտէ 4 գործ. հեղ. Օսարովսկու, Թարգմ.
Առաքմանի:

Մասնակցում են. Տ. ա. Մամուլեան, Փառան-
ձեմ, Ս. ձ., օր. օր. Մարջանեան, Տէր-Յարու-
թիւնեան, պ. պ. Աղեան, Խոջաթումանեան,
Սարեան, Սաֆարեան, Սեդրակեան և Վանշիր:
Սկիզբը 8 1/2 ժամին:

Ներկայացուից յետոյ

Պ Ա Ր Ե Ր

Տեղերի գները 1 րուբլուց մինչեւ 30 կոպ.
Հիւրերը մուտքի համար վճարում են 1 րուբլի:
1-2

ՀԱՆՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Թիֆլիսի Հակա - ալիօսիական ընկերութեան
Հաւաքարի բաժանմունքի

Ն. ՄՈՒՐԱՇԵՎՈՅԻ ԲԱՏՐՈՆՈՒՄ

Շ ա բ ա թ, Հոկտեմբերի 25-ին

ՀԱՅ ԲԱՏՐՈՆԱՆԵՐՆԵՐԸ

Կիրակի, Նոյեմբերի 2-ին
Բարեհաճ մասնակցութեամբ Քիթիւնի ժող-
վարանի սրբոցների
Կը ներկայացնէ:

ՄՈՒՐ ՈՅՈՒՆԻ

Դրամ 5 գործ. հեղ. Շապուրսկու, Թարգմ.
Տէր-Դեդրեանի:

Մասնակցում են՝ Մ. ձ., օր. օր. Մարջա-
նեան, Հայկունի, պ. պ. Տէր-Գրիգորեան, Վան-
շիր, Փրեւսեան, Շահնազարեան, Գրիգորեան,
և Բարաթեան:

Սկիզբն է 8 ժամին երեկոյան:

Տեղերի գները 5-ից մինչեւ 40 կոպէս:
1-1

Տեղեքոն № 666.

ԱՐԱՔՍԵԱՆԻ ՀԱՄԱԿԱՐԴԻ ՆՈՐ ԲԱՏՐՈՆ
(Գաղափարներու փոք. առն վարձանի)

Կիրակի, Նոյեմբերի 2-ին

Հայ Թատերադերձերի խումբը, ղեկավարութեամբ
Գ. Ա. ԱՐԱՔՍԵԱՆԻ

Կը առաջ երկու ներկայացուի:

ԱՒԱԽՈՏԵԱՆ, ՀԱՆՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆԵՐՈՎ

Կը ներկայացնի:

ԲԱՆԴԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐ

Կոմ. 3 գործ., փոք. Ա. Մարգարեանի և Վարդի:
Մասնակցում են՝ Մ. ա. Ջաբել, Արաքեան,
Բեքիշեան, պ. պ. Վարդ, Խոջաթուման, Մա-
րիկեան և ուրիշ:

Սկիզբն է ճիշդ 11 ժամին ցերեկվայ:

Տեղերի գները 10-ից մինչեւ 50 կոպ.

Երեկոյան կը ներկայացնի:

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁՈՒՄ ԳՆԵՐՈՎ

Մասնակցութեամբ Յ. ԱՐԵՆԵԱՆԻ

Կը ներկայացնի:

Ա Ր Շ Ա Կ Բ.

Գաղա. ողբերգ. 5 գործ. հեղ. Գալիպոսեանի:

Մասնակցում է ամբողջ խումբը:

Սկիզբն է ճիշդ 8 1/2 ժամին երեկոյան:

Տեղերի գները 1 ր. 50 կ. մինչեւ 80 կ.
1-1 Ներկայում՝ Գ. Ա. Արաքեան

Թիֆլիսի ԱՐՔՈՒՆԵԱՆ ԲԱՏՐՈՆ

Թ Ո Ւ Ս Ա Ց Օ Գ Ե Ր Ա

Կիրակի, Նոյեմբերի 2-ին

Կը առաջ երկու ներկայացուի

Առաջադրանք կը ներկայացնի:

ЖИЗНЬ ЗА ЦАРЯ

Օղբերգ 4 գործ., երաժշտ. Գլինկի:

Մասնակցում են. Տ. ա. Կարապետ, Կալի-
նի, Պ. պ. Սեդրակեան, Կիւնի, Փեդրով,
Գալիպոսեան:

Սկիզբն է 12 1/2-ին ցերեկվայ:

Երեկոյան կը ներկայացնի:

Կ Ա Ր Մ Է Ն

Օղբերգ 4 գործ., երաժշտ. Բիլդեի:

Մասնակցում են. Տ. ա. Արցիմակով, Կարրի,
Սիւրուպով, Լեյնա, պ. պ. Դարեկի, Նվ-
լով, Շմախով, Սանդուկով, Բիլչիկով,
Գալիպոսեան:

Սկիզբն է 8 ժամին երեկոյան:

1-1

ԱՂ. ԱՐԵՆԵԱՆԻ

ՄԿԻՃԻ ՀԱՐՍԱՆԻՔԸ

1 գործ պիէս

Երկրորդ ապագրութեամբ լայն է տեսնում:

Գինը 20 կ.

Դիմել՝ Бакы, Александру Абеляну. 1-4

ԱՐՏԻՍՏԻԳԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԲԱՏՐՈՆ

Երեկոյան, Նոյեմբերի 3-ին

Հայոց դրամատիկական ընկերութեան
խումբը

Մասնակցութեամբ Մ. ՍԻՐԱՆՈՅԵԻ

Կը ներկայացնէ:

ՌՈՒԶԱՆ

Գաղափարներ 5 արար. և 7 պատկ. հեղ.

Մուրացեանի

Մասնակցում են. Տ. ա. Աղեան, Մեղիքեան,
Նանիկեան, Սիւրանյոյ, Վարդուհի, Պ. պ. Ալե-
քեան, Աղեան, Ալիսանեան, Աղաբեան, Անդրա-
նիկ, Ալեանեան, Յարութիւնեան, Մամիկոնեան,
Պեդրոսեան, Տէր-Մալեան, Ռաշեան և այլն:

Սկիզբը ճիշդ երեկոյան ժամը 8-ին:

Գաղափարներ և ներկայացման համար. Քի-
թիւնի կողմը: Չուղեմանի և Վերադա-
նի: Գոգոլի:

2-2 Բեմադր. Մ. Զաքար.

Հ Ր Ա Ի Է Ր

Կիրակի, Նոյեմբերի 2-ին, առաւօտեան 11
ժամին, Շառլոթեցոյ օ. Առաւօտեանի եկե-
ղեցում լինելու է նոր երեցիփոխ ընտրութիւն,
ուստի արմատ խնդրում են նոյն եկեղեցու
պ. պ. ծխականներին որոշած օրը և ժամին չը-
նորհ բերել յիշեալ եկեղեցին՝ ընտրութեանը
մասնակցելու համար:

Քիթիւնի հայոց եկեղեցիների ք. մասի գոր-
ծակալ՝ Լեւոն Ջան, Մարիկոնեանց 2-2

Հայոց Դրամատիկական Ընկերութեան Վարչութիւնը

Հրաւիրում է ընկերութեան անդամներին

Ը Ն Դ Հ Ա Ն ՈՒՐ Ժ Ո Ղ Ո Վ Ի

որ անգի է ունենալու կիրակի, Նոյեմբերի 2-ին, առաւօտեան ժամը 11-ին, Քիթիւնի Արարի-
տեղական ընկերութեան շէնքում:

Զբաղմունքի առարկաներն են. 1) Բակիւսի և Նապատոյ անդամների ընտրութիւն 2)
Անցած տարւոյ հաշիւ և վերաքառաւոր յանձնաժողովի գեկուցում: 3) Նախագիւ առաջիկայ
1903/4 թատրոնական տարւոյ համար 4) Հրահանգ տրիկին Մ. Մակարեանի անվան մրցանակա-
բաշխութեան յանձնաժողովի համար և այլ յանձնաժողովի անդամների ընտրութիւն 5) Վար-
չութեան երկու անդամների և երեք փոխանդամների ընտրութիւն 6) Վերաքառաւոր յանձնա-
ժողովի երեք անդամների և երկու փոխանդամների ընտրութիւն 7) Ընթացիկ գործեր:

Ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունեն ընկերութեան բոլոր անդամները, որոնք առեւ-

են առաջին տարւոյ անդամները:

Ընկերութեան անդամները կարող են նախօրեք անգամ ժողովին ներկայացվել հաշիւը

Սուղանաճեանի մագաղիսում:

(24-ին, 26-ին հոկտ. և 2-ին Նոյեմբ.)

8-8

Ֆրանսիական Եղեկաւային Ընկերութիւն

«ՄԵՍՍԱԺԵՐԻ ՄԱՐԻՏԻՄ» — «MESSAGERIES MARITIMES».

10/28-ին Նոյեմբերի, մեկնելու է Բաթումից, երեկոյան ժամը 4-ին, «Tigre» չորհրդա-

հանդիպելով Տրապիզոն, Սամսոն, Կ. Պոլս, Կարս, Զմրուխ, Պրեյ, Սիւր, Մարսէյ,
Հաւր և Լոնդոն:

Ուղղակի հաղորդակցութեան տոմարները մինչև Պարիզ, Նոյնպէս և մինչև Շանգհայ
(Զինատանում), Վաղարշապատի գնացողների համար, կարելի է ստանալ Քիթիւնում պակասե-
ցրած գներով:

Ապրանքների և ճանապարհորդների մասին հարկաւոր տեղեկութիւնների համար դիմել
Ընկերութեան Քիթիւնի գործակալ՝ պ. Վ. Յակոբեանին, նախկին Արծրունու գալէրէյում,
№ 127 դրամանեալը, հետախօս № 608: Դրամանեալը բաց է ժամը 9-1-ը ցերեկվայ և 5-7-ը
երեկոյան, բացի կիրակի օրերից:

1-1

ԴՈՒՏՏԵՆԵՐԵՐԻ ԴՐԱՄԱՆՈՒԹՈՒՄ

Վաճառվում են հետեւեալ նոր հրատարակութիւնները

«Վառ ցաւ», բժ. Արծրունու՝ 20 կոպ.:—«Բարոյական թոթովանքներ», Բենիկ վարդա-
պետի 40 կ.:—«Նկարի կեանքից յիշողութիւններ» Գ. Բալիշապետի 35 կ.:—«Աղա Նեզրի,
Բոնտառեղծութիւններ», Թարգմ. Ե. Յակոբեանի 30 կ.:—«Նկարից Քաջանեան», Լ. Մանուկեան-
նի 35 կ.:—«Նկարից» Բաթիւնի, վրացերէն թարգմ. 1 ր.:—«Նկարի», վեպ թարգմանի
կեանքից՝ 80 կ.:—«Նկարից» և այլ պատմութեան, Փափաքեանի 5 կ.:—«98 տարի առաջ»,
Թարգմ. Լիւիսեանի 25 կ.:—«Նկարից» զարգ., Արաքեանի 5 կ.:—«Երեւանի ցերեկները»,
Զոկար Փապայեանի 50 կ.:—«Պատկերներ», գրեց Պեթ Սիւնի, 25 կ.:—«Մաքեան», Մակիմ
Պարիկի, Թարգմ. Սանդուկեանի 5 կ.:—«Նկարի պատի օրացոյց», խմբագր. Ե. Քափեանի 50 կոպ.:
«Նկարի» գրաւոր օրացոյց, Ե. Քափեանի 20 կ.:—«Օրացոյց գրաւոր», Զաքարեանի 20 կ.:—«Նկարի»
մէ կամ մոտացված յիշատակարաններ, Մարտի 25 կ.:—«Երբեք», պատկեր, Մարտի 25 կ.:—
«Երեւանի ամառանոցայ», Մարտի 10 կ.:

Դիմել.—«Книжный магазинъ „Гуттенбергъ“, Тифлисъ, д. Лалаева, на Дворцовой
улицѣ, Г. Галустяну.

8-8

ՆԵՐԱԿՈՒՄՆ ՄԱՏԻԿՈՒ

(INJECTION AU MATIGO)

Դրմիս և ընկ ղեղաղործների թոյլ է տրված Ռուսա-
տանում Այս հեղուկի մէջ յարադրված են պերուա-
նեան Մատիկո բոյսի յատկութիւնները, մի բոյս, որ
չարմախի կերպով բժշկում է հոսրեյը (սերմնաթա-
փութիւն) և մի ըմպի տարւոյ ընկալելու համա-
լարային հոգի է ստացել Գարձ ժամանակում բու-
ժում է ամենագործի սերմնաթափութիւնները:

Գարիզ, 8 Rue Vivienne և գլխաւոր ղեղաւաններում:

(2, 17)

22-24